

P E R S

=====

Rol van D.E.V.E.A. neemt steeds toe.

De leden van de Dienst voor Publicitaire Verspreidingsanalyse, afgekort D.E.V.E.A., hebben hun 19de jaarlijkse algemene vergadering gehouden.

D.E.V.E.A. is een neutraal lichaam, opgericht onder vorm van een vereniging zonder winstbejag door de aankondigers, uitgevers en reclame-agentschappen, dat tot doel heeft een certificaat uit te geven na onderzoek gedaan op aanvraag van gedrukte reclamemedia, betreffende het gemiddeld aantal exemplaren van dag-, week-, maandbladen enz... die in handen van de lezers komen.

In de loop van het jaar 1969 heeft D.E.V.E.A. 143 authenticaties van dagbladen, weekbladen en diverse publicaties gedaan tegen 122 in de loop van het vorig jaar. Deze cijfers zijn een sprekend bewijs van de steeds groeiende rol van D.E.V.E.A. op het gebied van de pers en de publiciteit.

Bron : Het Laatste Nieuws.

Samenwerking "Vooruit" - "Het Vrije Volk".

De socialistische krant Vooruit, die zijn hoofdzetel heeft in Gent en het officiële Nederlandstalige partijorgaan is van de BSP, is sinds 1 september officieel beginnen samenwerken met de Nederlandse socialistische ochtendkrant Het Vrije Volk. Volgens de redaktiesekretaris van Vooruit, Van de Voorde, zal die samenwerking louter redactioneel zijn en niet tot een fusie leiden. Vooruit zal bijdragen van Het Vrije Volk overnemen, gebruik maken van de nieuwsdienst van de Nederlandse ochtendkrant en in bepaalde aktualiteitsgevallen een beroep kunnen doen op de korrespondenten van Het Vrije Volk.

In principe is de samenwerking wederkerig, maar in de praktijk zal het er wel op neerkomen dat er een eenrichtingsverkeer ontstaat, d.w.z. dat wij voornamelijk nieuws van Het Vrije Volk zullen betrekken, aldus Vooruit.

.../...

Vooruit, dat een oplage heeft van bij de 30.000, bestaat nu 87 jaar. Het bestrijkt samen met de andere Vlaamse socialistische krant, Volksgazet (Antwerpen), een groot deel van het Vlaamse land.

Het initiatief tot de samenwerking is uitgegaan van de hoofdredakteur van Vooruit. Het is vervolgens besproken op direktioneel niveau van beide kranten en daarna is een proefperiode gevolgd van twee maanden, die begon op 1 juli van dit jaar. De samenwerking is nu officieel.

Bron : De Standaard.

Samensmelting van Nieuwe Rotterdamse Courant en Algemeen Handelsblad.

Twee van de oudste en gezaghebbendste bladen in Nederland, de Nieuwe Rotterdamse Courant (1844) en het Algemeen Handelsblad (1828) werden op 1 oktober 1970 samengevoegd tot een dagblad met twee namen. De abonnees van het Amsterdamse Handelsblad ontvangen sinds die dag een Handelsblad NRC, de abonnees van de Rotterdamse NRC krijgen een NRC Handelsblad. Het verschil is dat de eertgenoemde editie een pagina bevat met nieuws uit Amsterdam en ommelanden, de tweede een pagina gewijd aan Rotterdam, Den Haag en het Deltagebied. Verder zijn de kranten redactioneel volkomen gelijk.

In de nieuwe kwaliteitskrant zorgen bijna honderd redacteuren en vele medewerkers dagelijks voor twee en een halve pagina buitenlandse nieuws, één pagina met kunstonderwerpen, meer dan een halve pagina sport, ongeveer drie pagina's met nieuws en reportages uit Nederland (inclusief de plaatselijke pagina) en een pagina met o.a. Tom Poes, televisie- en radioprogramma's, scheepvaartberichten etc. Het tweede katern van de krant, met vier pagina's redactionele tekst, is gewijd aan sociaal-economische, financiële en economische onderwerpen. Tweemaal in de maand brengt de nieuwe krant een auto- en een toerismepagina en elke week een familiepagina. Elke vrijdag krijgen de lezers bij de dagelijkse krant een extra Cultureel Supplement van acht pagina's met o.m. interviews met kunstenaars, reportages over culturele ontwikkelingen, boekrecensies (literair, wetenschappelijk, politiek), beschouwingen over muziek, beeldende kunst, toneel, cabaret, mime, opera, operette, musical. Dit supplement bevat ook cursiefjes, vaste columns, de wekelijkse filmrecensies en de agendapagina. Het extra Zaterdagse bijvoegsel bestaat uit zes pagina's met politieke analyses,

.../...

reportages van buitenlandse correspondenten, binnenlandse reportages op sociaal gebied, sport, reisverhalen, de vaste bijdragen van Rudy Kousbroek, H. van Galen Last, H. Schaafsma (communicatie) en Micha de Vreede...

Dit nieuwe blad is bovendien met ingang van 1 oktober 1970 een journalistieke, commerciële en technische samenwerking aangegaan met het oudste Katholieke dagblad in Nederland "De Tijd" dat dit jaar zijn 125 jarig bestaan vierde met o.a. de uitgave van een elders in dit bulletin besproken brochure.

Bron : Nederlandse en Belgische kranten.

De pers in Nederland.

Hoezeer het dagblad een onvervangbaar deel uitmaakt van ons dagelijks leven, wordt nog maar eens bewezen door het feit, dat de totale oplage van de Nederlandse dagbladen binnenkort de vier miljoen zal bereiken. Daar men in 1958 nog maar drie miljoen exemplaren bereikt had, betekent dit een stijging van een miljoen in 12 jaar. Aldus vermeldt het zopas verschenen jaarverslag van de vereniging "De Nederlandse Dagbladpers".

Vorig jaar werd zelfs een recordstijging opgetekend van 2,8 t.h. van de totale oplage, hetgeen ruim tweemaal zoveel is als de toename van de Nederlandse bevolking.

Bron : Het Laatste Nieuws.

Nederlandse dagbladen worden duurder.

Onze noorderburen zullen van 1 januari 1971 af hun dagbladabonnementen 10 cent per week duurder betalen. Van 1 juli '71 af zullen die prijzen nogmaals met 10 cent per week verhoogd worden. Tot deze verhogingen, noodzakelijk ter verbetering van de structurele toestand van de dagbladpers, werd besloten door de vereniging der Nederlandse dagbladpers in overleg met de minister van Economische Zaken.

Bron : Het Laatste Nieuws.

Dagbladen en televisiereclame.

De Nederlandse dagbladen zullen in de jaren 1970, 1971 en 1972 een deel toegewezen krijgen van de inkomsten, die voortvloeien uit de reclame op radio en televisie. Het totale bedrag van deze tussenkomst werd door de Nederlandse regering vastgesteld op 10 miljoen gulden (140 miljoen frank) per jaar en zij is bedoeld als compensatie voor het verlies aan inkomsten, dat de dagbladen ondergaan wegens de invoering van reclame op radio en televisie.

De helft van het bedrag zal worden verdeeld onder alle dagbladen en de andere helft slechts onder die dagbladen, die kunnen bewijzen, dat zij zich nog niet voldoende aan de nieuwe toestand hebben kunnen aanpassen.

Deze beslissing steunt op het verslag van een commissie, waarvan de inhoud eerlang openbaar zal gemaakt worden. In verband met hetzelfde vraagstuk stelt de Nederlandse regering bovendien volgende steunmaatregelen in het vooruitzicht. Geen verhoging van de post-, telefoon- en telegraaf-tarieven voor de dagbladen, handhaving van de belasting over de toegevoegde waarde op het nultarief voor dagbladpapier, toelating om de abonnementsprijzen met 10 cent (1,40 fr.) per week te verhogen en ten slotte soepele aanpak bij de vaststelling van de advertentietarieven.

Bron : Het Laatste Nieuws.

"Paris-Presse" verdwenen.

Ingevolge de steeds stijgende exploitatiekosten is het Franse avondblad "Paris-Presse" sinds 11 juli niet meer verschenen.

"Paris-Presse" werd in 1944 gesticht door Philippe Barrès en Eve Curie. In 1951 werd het blad overgenomen door de groep Hachette-France Soir, waardoor het in 1965 volledig werd opgeslorpt. Alleen de titel bleef bestaan als een van de edities van "France Soir".

Bron : Het Laatste Nieuws.

"Le Monde" duurder.

Het grote Franse dagblad "Le Monde" is duurder geworden en kost voortaan 70 Franse centiem in plaats van 50. De directie legt uit dat zij tot die prijsverhoging is moeten overgaan vanwege de hogere productiekosten, die voortvloeien uit de modernisering en de uitbreiding van het bedrijf.

In een bericht aan de lezers wijst directeur Jacques Fauvet erop dat tijdens de afgelopen maand juli op de 50 centiem die door de Parijse lezers voor hun krant werd betaald slechts 5 (dus minder dan 50 van onze centiem) naar "Le Monde" zijn gegaan.

De prijsverhoging moet leiden tot een rationeel beheer, een beter evenwicht tussen de publiciteit en de redactie en ten slotte bijdragen tot het behoud van de zelfstandigheid en de kwaliteit van een krant, die thans een oplage heeft van zowat 500.000 exemplaren.

Bron : Het Laatste Nieuws.

Regering helpt pers in Zweden.

Omdat sommige Zweedse dagbladen het niet meer zo breed hadden, heeft de regering nu een fonds van 1,2 miljard ter beschikking van de pers gesteld, met de hoop het Zweeds krantenbedrijf nieuw leven in te blazen.

De gestelde voorwaarden moeten, aan de talrijk aanvragen te oordelen, voor de Zweedse kranten erg voordelig uitvallen : de leningen zijn inderdaad rentevrij en aan de aflossing van de schulden moet pas na vijf jaar worden gedacht. Een jury, samengesteld uit een persdeskundige, een bankier, en een rechtsgeleerde, moet onpartijdig alle aanvragen onderzoeken. De politieke kleur van de bladen mag geen rol spelen.

De geldelijke steun die dan gebeurlijk wordt toegekend moet in het dagblad worden belegd, om dit op dergelijk peil te brengen.

Bron : Het Laatste Nieuws.

De Duitsers verkiezen hun krant boven iedere andere informatiebron.

Voor vele Westduitsers is de krant nog steeds de beste nieuwsbron. Het Westduitse instituut voor opinieonderzoek "Wickert" kwam tot dit besluit na een vraaggesprek met 4.066 personen ouder dan 16 jaar. Men vroeg hen welke nieuwsbron zij zouden verkiezen indien zij er maar 1 konden behouden. Men liet de keuze tussen een dagblad, een tijdschrift, de televisie en de radio.

Ruim 61 % onder hen opteerde voor het dagblad. Slechts 18 % verkoos de televisie, 13 % een tijdschrift en 8 % de radio. In eenzelfde enquête van 1963 hadden de kranten 57 % van de stemmen gekregen, de televisie 25 %, de radio 11 % en de tijdschriften 7 %. Dit betekent dat de televisie, net als in Amerika, tegenover 7 jaar geleden met 7 % achteruitging. De kranten daarentegen boekten een vooruitgang van 4 %.

Bron : De Pers - La Presse
Het Laatste Nieuws.

O M R O E P

=====

Belgen "gematigde" TV-kijkers.

Een grootscheepse enquête, verricht door Reader's Digest in de Westeuropese landen en in verband met het bezit van een T.V.-toestel, wees uit dat Nederland ter zake een gunstige plaats bekleedt.

Voor België daarentegen zijn de resultaten minder gunstig. Zo komt ons land, met een T.V. in 70 t.h. van de huisgezinnen, op de zevende plaats achter Groot-Brittannië (92 t.h.), Nederland en Zweden (88 t.h.), West-Duitsland en Denemarken (82 t.h.) en Noorwegen (74 t.h.). Maar achter België komen nog Ierland (eveneens 70 t.h.), Frankrijk (69 t.h.), Italië (69 t.h.), Finland (69 t.h.), Zwitserland (64 t.h.), Luxemburg (64 t.h.), Oostenrijk (60 t.h.), Spanje (55 t.h.) en Portugal (29 t.h.).

Nochtans is die zevende plaats voor België nog eervol indien men weet dat er een zeker verband bestaat tussen inkomen en TV-bezit en dat op het stuk van het gemiddeld inkomen België op de negende plaats komt, maar feitelijk op de tiende of elfde plaats had moeten komen, aangezien bij dit onderzoek Denemarken en Noorwegen niet in de lijst konden opgenomen worden. Zwitserland, Luxemburg, Frankrijk en Oostenrijk, die een hoger gemiddeld inkomen hebben dan België, komen niettemin na ons land wat het percentage TV-bezit betreft.

Wat het TV-bezit per sociale groep betreft zijn Nederland en Groot-Brittannië de enige Europese landen waar de ongeschoolde arbeiders een hoger percentage TV-bezit hebben dan de universitair gevormden, leidinggevenden en ambtenaren, terwijl het hoogste TV-bezit in Nederland aan de geschoolde arbeiders behoort.

Voorts hebben van de Europese landen alleen West-Duitsland, Frankrijk, Nederland, Groot-Brittannië, Zwitserland, Zweden, Denemarken en Finland reeds kleurentelevisie. Vier landen hebben nog maar één zender, nl. Ierland, Noorwegen, Denemarken en Luxemburg en alleen België, Zweden, Denemarken en Noorwegen hebben nog geen reclametelevisie.

Het Europese land dat de meeste programma's uit het buitenland overneemt is Denemarken, met 41 t.h. van zijn programma's.

T.V.-generatie.

Gemiddeld duizend uren per jaar brengen de leerlingen aan de lagere scholen door voor het televisietoestel. Hun aantal les-uren bedraagt ongeveer 800.

Na 9 u. 's avonds wordt nog gekeken door 45 t.h. op maandag, dinsdag en vrijdag; door 48 t.h. op zondag; door 57 t.h. op donderdag en door 80 t.h. op woensdag en zaterdag.

Ongeveer 35 t.h. beslist zelf wel wanneer bedtijd aanbreekt en 44 t.h. kiest vrij uit het programma.

Het leeuwenaandeel, zowat 62 t.h., verkiest politiefeuillets. Films dragen de voorkeur weg van 48 t.h. bonte programma's van 43 t.h. en levensverhalen over dieren van 35 t.h.

Artistieke en culturele programma's worden slechts gewaardeerd door 6 t.h., maar voor actualiteitsuitzendingen hebben maar 4 t.h. der leerlingen enige belangstelling.

Zowat 30 t.h. der ondervraagden lezen geen vijf boeken per jaar en 73 t.h. hebben geen artistieke, culturele of sportbezigheden.

Dit zijn de voornaamste bevindingen van het onderzoek "School en Televisie", gehouden door Franse onderwijsinstanties in Tarn-et-Garonne, die 800 leerlingen ondervroegen om na te gaan of hun verminderde aandacht op maandag aan televisie was te wijten.

Treffend is wel, dat men ook in de Verenigde Staten tot soortgelijke bevindingen kwam.

Bron : Het Laatste Nieuws.

T.V.-reclame sterk overschat (I).

De televisie wordt als reclamemiddel sterk overschat. Voor veel adverteerders is televisiereclame gewoonweg weggegooid geld. Dat is het besluit van het reclamebureau Franzen, Hey en Veltman, dat in Nederland een onderzoek liet instellen naar de waarde van televisiereclame.

Het onderzoek wees uit, dat met een reeks van veertig tv-reclameblokken de helft van de Nederlandse verbruikers in het geheel niet wordt bereikt. De andere helft wordt daarenboven slechts

.../...

één keer in de zeven of acht weken bereikt.

Uit een onderzoek van vorig jaar was bovendien reeds gebleken, dat slechts 8 t.h. van de kijkers de inhoud van de tv-reclameblokken behoorlijk kan navertellen.

Volgens de h. Franzen, een van de directeuren van het reclamebureau, is televisiereclame alleen nuttig voor zeer grote adverteerders en dan nog slechts als ondersteunend reclamemiddel als het merendeel daarvan gebruikt wordt voor advertenties in de pers.

Middelgrote en kleine adverteerders zullen zich terdege moeten afvragen, of het nog langer verantwoord is hun reclamebudget geheel of voor een belangrijk deel in tv-reclame te besteden.

De Nederlandse Bond van Adverteerders blijkt bij monde van de h. Wille het besluit van dit onderzoek volkomen te delen.

"Wij zijn erg blij met dit verslag", zo zei inderdaad de h. Wille, "want wij hebben er altijd voor gewaarschuwd, de televisiereclame koel en objectief te bekijken".

Bron : Het Laatste Nieuws.

T.V.-reclame sterk overschat (II).

De televisiereclame blijkt niet alleen in Nederland nogal over het paard getild te zijn. Ook in de Verenigde Staten is men tot het besluit gekomen, dat haar invloed beperkt is. Minder dan de helft van de kijkers, die aldaar naar een bepaald televisieprogramma kijken, neemt niet eens de moeite om aandacht te besteden aan een reclamefilm.

Tot deze vaststelling is de Nationale Bond van Adverteerders gekomen nadat tijdens bepaalde televisieprogramma's de kijkers telefonisch werd gevraagd hoe sterk dat programma hun aandacht had gewekt. In de Verenigde Staten worden de gewone programma's namelijk geregeld onderbroken voor reclamefilms.

Over het geheel genomen kon ongeveer 35 t.h. van de ondervraagden zich wel het produkt herinneren waarvoor de reclame werd gemaakt, maar slechts 21 t.h. het merk.

Bron : Het Laatste Nieuws.

België krijgt op 1 januari kleurentelevisie.

De Vlaamse televisie begint 1 januari met uitzendingen in kleuren. Omdat de technische installaties dan nog maar ten dele zullen zijn voltooid, zal men slechts kleuren kunnen brengen met film of magnetoscoop.

In een eerste proefperiode van drie maanden zal tussen de zes en de acht uur per week in kleur worden uitgezonden.

Bron : Vlaamse Dagbladen.

Wetsvoorstel tot oprichting van "open universiteit".

De CVP-senatoren Vandekerckhoven en Leynen hebben bij de Senaat een wetsvoorstel ingediend tot oprichting van "een universiteit met een permanent onderwijs".

Het is de bedoeling naast de bestaande universiteiten een Vlaamse en een franstalige "open universiteit" op te richten voor al wie als vrije student hoger onderwijs wil volgen per briefwisseling, via radio of TV.

Voorgesteld wordt dat de universiteiten samen zouden instaan voor deze "open universiteit", waarvan er een in elk lands-gedeelte zou werken. Het algemeen beleid zou door de Nationale Raad voor Wetenschapsbeleid waargenomen worden. De professoren zouden aangeduid worden door de centrale examenkommissie, die in een afzonderlijke universitaire instelling kunnen worden gegroepeerd per landsgedeelte, als er voldoende vraag is.

De centrale kommissie zou het programma bepalen en de examens afnemen.

De ingeschreven studenten zouden dan cursussen kunnen volgen per briefwisseling, TV-uitzendingen of bandopnamen.

Voor het algemeen beleid zou de Nationale Raad voor Wetenschapsbeleid een werkgroep van universiteitsprofessoren samenstellen.

De studenten kunnen naar eigen keuze examens afleggen, maar zouden wel verplicht worden bepaalde seminaries te volgen of werkopdrachten uit te voeren.

Bron : Gazet van Antwerpen.

A L G E M E E N

=====

Een nieuwe taak voor de communicatiewetenschap.

Dat een aantal oude wetenschappelijke zekerheden en artificiële scheidingen tegenwoordig meer en meer in vraag gesteld worden bewijst nogmaals onderstaand citaat uit "De Tijd", zaterdag, 31 oktober 1970. Men moet de resoluties van de studenten Neerlandistiek zien in het licht van de huidige tendens het concept "Literatuur" te definiëren in zijn maatschappelijke en ideologische componenten. Dat hier inderdaad een enorme taak én verantwoordelijkheid voor de communicatiewetenschap is weggelegd is duidelijk (1). Deze laatste zou dan echter meer en meer aandacht moeten besteden aan en de pertinentie moeten vinden voor de studie van de structuratie, productie en consumptie van de boodschap als dusdanig.

" Als de Nijmeegse studenten in de Neerlandistiek hun wensen ten aanzien van de studie gehonoreerd zien, zoals zij deze na een uiterst vruchtbaar driedaags congres in enkele eisen hebben neergelegd, zal in Nijmegen binnen afzienbare tijd de Neerlandistiek bedreven worden binnen de context van de sociale wetenschap. De ruim 150 congressisten eisten :

1. Dat de scheiding tussen het onderzoek naar de massacommunicatie en de literatuurwetenschap wordt opgeheven en dat binnen de pre-kandidaatsstudie een seminar massacommunicatie in de opleiding wordt ingepast;

2. Dat er een sector literatuursociologie in het programma van de Neerlandistiek wordt opgenomen;

3. Dat aan de socio-linguïstiek een plaats wordt ingeruimd binnen de linguïstiek."

---

(1) In de richting "Communicatiewetenschappen", behorend tot de Subfaculteit "Sociale Wetenschappen" van de K.U.L., worden reeds sedert ettelijke jaren, colleges literatuurwetenschap gedoceerd.